

HWLnieuws

**Hoekschewaards Landschap
vereniging voor natuur en milieu**

Zomer 2006

- 1001 soortendag succesvol
- Krekenboek Hoeksche Waard
- Kanoënd door de Hoeksche Waard

Colofon

**HWL nieuws is een uitgave van
Hoekschevaards Landschap**

Versijnt elk kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1.750

Hoekschevaards Landschap

Vereniging voor natuurbehoud, milieu en
historisch dorpschoon in de Hoeksche Waard

Postadres

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Natuurbezoekerscentrum KLEIN PROFIJT

Zalmpad 11

Oud-Beijerland

telefoon: 0186 - 62 18 88

fax: 0186 - 62 03 65

HWL op Internet: www.hwl.nl

Algemeen Bestuur

voorzitter, Joost Kievit 078 - 6731522

secretaris, Jan van Alebeek 0186 - 619379

penningmeester, Jannie Dekker 0186 - 619081

beheer, Cees Mesker 078 - 6733976

biologisch onderzoek, Janus Verkerk 078 - 6743083

boombeheer, Flip Scherbeijn 010 - 4954429

educatie, Katja Hora 0168 - 472018

dorpschoon, Ben Doolaard 0186 - 614115

milieu & planologie, Jan Prince 0186 - 604996

notulen, Ineke Moll 0186 - 640596

communicatie, Guus van der Pal 0186 - 573705

Het lidmaatschap bedraagt €17.50,- per jaar

Betaling vindt plaats via acceptgiro

Extra giften:

giro 2998008 bank 44.13.94.892

t.n.v. Penningmeester HWL, Oud-Beijerland

Voor aanmelding en opzegging:

Ledenadministratie

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Tel: 0186-614042

Openingstijden Natuurbezoekerscentrum

Klein Profijt:

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Kopij HWL nieuws inleveren voor

1 september 2006

Voor vragen: mail of bel .

mail: redactie@hwl.nl

Tel: 010 432 24 86

In deze Zomer HWLnieuws:

• Van de redactie	1
• Nieuwe Hoogstamboomgaard	2
• 1001 soortendag een succes	3
• Knotbelevissen	4
• Paring en geboorte bij de egel	6
• Onderhoud op Klein Profijt	7
• Bericht van de Natuurgidsencursus	8
• Flyer in kleur	10
• Kreeken in de Hoeksche Waard	11
• De Hoeksche Waard vanuit de kuip van een kano	12
• Stichting Gered Gereedschap	14
• Diverse oproepen	15
• Lezingen programma	16
• Tips voor en door lezers	17
• Jeugdpagina	18
• Nieuwe leden	20
• Prijsvraag	20

Foto voorpagina:

Libel,
Foto genomen op de Kampina Heide
Noord Brabant

D r u k k e r i j
Vanderstoep bv

Christiaan Huygensstraat 17 - 3291 CN Strijen - Telefoon 078 - 674 11 88 - Fax 078 - 674 26 53

Email: vdstoep@tiscali.nl

Nieuwe hoogstam boomgaard aangepland bij boerderij Landzicht

Arie Pieters

'Nieuwe hoogstam boomgaard bij biologische boerderij Landzicht een verrijking voor het 'Hoeksche Waardse landschap'.

Tot eind jaren zestig waren ze een vertrouwd beeld op het Nederlandse platteland en dus ook in de Hoeksche waard, de hoogstam fruitboomgaarden. Deze karakteristieke boomgaarden verdwenen in rap tempo uit het landschap, vooral omdat het fruitplukken erg arbeidsintensief was en er voor steeds meer appel- en perenrassen zogenaamde 'laagstam' alternatieven kwamen.

In deze nieuwe boomgaarden met boompjes die vaak niet hoger worden dan een meter of twee, kost het uiteraard veel minder tijd en moeite om het fruit te plukken. De consequentie van deze verandering was wel dat het landschap er toch wat minder aantrekkelijk uit ging zien. Tenslotte zagen de oude hoogstam fruitbomen er vooral in de lente als ze rondom in de bloesem stonden, prachtig uit.

Inmiddels zien veel instanties en ook organisaties als Natuurmonumenten gelukkig in dat de nu nog bestaande, oude hoogstam boomgaarden waardevolle landschapselementen zijn, die men zoveel mogelijk in stand wil houden.

In de Hoeksche Waard heeft men er nu echter een 'gloednieuwe' hoogstam boomgaard bij gekregen. Mees en Ageeth Visser, van de biologische

boerderij Landzicht in de buurtschap Mookhoek nabij Strijen hebben namelijk pal naast hun boerderij een nieuwe boomgaard aan laten planten.

Mees Visser vertelt over dit toch wel unieke project: 'Het aanplanten van de boomgaard maakt eigenlijk deel uit van een plan om het uiterlijk van de boerderij weer terug te brengen in dezelfde staat zoals het er pakweg vijftig, zestig jaar geleden uit heeft gezien.

Op de plek waar wij nu de nieuwe hoogstam boomgaard hebben aangeplant stond tot in de jaren zeventig nog een oude boomgaard. Ik had dit al langer in gedachten, maar mede dankzij het succes van onze groenten abonnementen en het subsidieproject voor erfbeplantingen van Groenbeheer Hoeksche Waard hebben wij dit nu kunnen realiseren'.

Groenbeheer Hoeksche Waard-geeft in

deze regio subsidie voor mensen die woonachtig zijn op een boerderij en die hun erf weer zoveel mogelijk in de oude staat willen brengen.

De toekomstige boomgaard zal uiteraard biologisch worden onderhouden. Wanneer de bomen eenmaal vruchtdragend zijn kunnen ook de mensen die een groenten abonnement hebben bij Landzicht van het fruit profiteren.

In totaal zijn er naast de boerderij van de familie Visser 88 fruitbomen aangeplant. Hiernaast heeft men ook nog 100 knotwilgen en 8 populieren geplant om zoveel mogelijk weer het historische beeld van het boerenerf terug te krijgen. In de jonge hoogstam boom-

gaard staan ondermeer kersen, peren en appelbomen en ook nog enkele walnoten. Men heeft bij de peren- en appelbomen zoveel mogelijk gekozen voor oude rassen. Dergelijke 'vergeten' rassen komen steeds meer in de belangstelling, omdat er vaak hele smakelijke soorten tussen zitten. Als de bomen straks een beetje op leeftijd komen zal deze nieuwe hoogstam boomgaard ongetwijfeld een verrijking zijn voor het landschap.

Op de website:

<http://www.groentenabonnement.nl>

kan men meer informatie vinden over biologische boerderij Landzicht.

1001 Soortendag een succes

Merijn van den Hoogenhoff

Op 27 mei 2006 heeft het bezoekerscentrum Klein Profijt mee gedaan aan de landelijke 1001 soortendag. Samen met nog 26 andere natuurcentra hebben we binnen 24 uur gezocht naar zoveel mogelijk soorten dieren, planten en andere organismen.

In krap 20 uur tijd hebben meer dan twintig enthousiaste natuurborsers het gebied rond NBC Klein Profijt en de Heinenoordtunnel afgestroopt. Dit alles met het doel om aan de inwoners van de Hoeksche Waard te laten zien dat de natuur in hun woonomgeving veel rijker is aan plant en dier dan je zou verwachten. En dat het dus zeer de moeite waard is en eigenlijk zelf onze plicht om dat voor ons nageslacht te bewaren.

Al deze excursies waren voor het publiek toegankelijk. Helaas heeft dat zelfde publiek het op deze dag wat laten afweten. Waarschijnlijk mede door het weer, zijn er niet meer dan 22 mensen geweest die één van de 14 excursies hebben bijgewoond. Niettemin hebben de mensen die de inventarisaties deden een zeer geslaagde en waardevolle dag gehad.

Het op één dag zo veel mogelijk planten en dieren zoeken, heeft 350 soorten opgeleverd! Waaronder vele mooie en voor Nederland bijzondere soorten.

Ook al hielden veel soorten zich op deze sombere dag schuil, toch kan gesproken worden van een zeer geslaagde dag, die zeker navolging krijgt in het volgende jaar 2007.

Dan zullen we met zoveel mogelijk mensen de resultaten van dit jaar ruim te overschrijden.

De soorten die gevonden zijn, zijn onderverdeeld in soortgroepen. Hieronder wat wij op de 1001 soorten-dag hebben gevonden.

Paddestoelen en korstmossen	44
Planten	178
Weekdieren e.d.	12
Geleedpotigen: insecten, spinnen, krabben etc.	47
Vissen	1
Amfibieën	2
Vogels	60
Zoogdieren	6

Knotbelevnissen.

Rini Huisman

Het is inmiddels al bijna lente geworden, als we de griend in de omgeving van mijn woonplaats Puttershoek voorgoed verlaten. We hebben er dan weer dertien keer wilgen knotten op zitten.

Het weer heeft zich dit seizoen voorbeeldig gedragen, wat natuurlijk een prettige bijkomstigheid was.

Wat betekent knotten nu eigenlijk? Ik heb het opgezocht: knotten is het terugsnoeien van een boom tot op de hoofdstam, zodat vanuit dat punt nieuwe scheuten kunnen ontstaan. Op die manier bewerken we inderdaad de wilgen. Soms wel driehonderd of meer

per seizoen. Doordat we de bomen van hun pruik ontdoen, gaan ze gewoon langer mee.

Het knotten gebeurt alleen in de winter. In de winter loopt de griend, als het hoog water is, vaak onder, dan is het onmogelijk de griend te betreden. Meestal is dat om de veertien dagen. Dus alleen als het tij gunstig is, gaan we met een groep mannen en enkele vrouwen op zaterdagochtend de griend in. Ook gaan er vaak kinderen mee, die soms zelfs al met een kleine zaag mee knotten.

We moesten wel enkele bruggen bouwen dit keer, anders konden we niet

over de brede sloten achter in de griend komen, waar we nu heel dicht bij de rivier bezig zijn.

Het valt me altijd weer op, dat het heerlijk stil is in de griend. Behalve het geluid van een boot of het geluid van onze stemmen hoor je alleen de vogels zingen. Soms gaat het roodborstje op onze rugzak, met boterham en thermoskan koffie er in, zitten, terwijl wij vlakbij takken op een stapel leggen, aan het knotten zijn of stekken zetten. De takken, die van de geknotte wilgen op de grond vallen kunnen we vastleggen tussen palen. Zijn we dicht bij de rivier aan het knotten, dan kan het hout bij hoog water toch gaan drijven. Dat is lastig voor de scheepvaart. Daarom mogen we het hout verstoken. Het vuur geeft gezelligheid en geeft warmte als het vriest. Bij het vuur drinken we ook ieder uur even wat met elkaar.

We knotten niet alleen, we stekken ook, zodat er op de open plekken weer nieuwe wilgen gaan groeien. Stekken zijn rechte, gezonde wilgentakken van twee tot vier centimeter dik, die ongeveer dertig centimeter in de natte grond worden geplaatst.

Als we bezig zijn, zien we boven de griend vaak roofvogels vliegen. Die huizen graag in de hoge wilgen aan het

einde van de griend. Het zijn buizerden. Voor wie ze nooit gezien heeft: ze zijn groter dan een kraai, hebben brede vleugels en een waaiervormige staart.

De griend is ruig. In november als de planten nog niet kapot gevoren zijn, is hij nog moeilijk begaanbaar. Je blijft met je laarzen in de hop hangen als je niet uitkijkt of in een andere plant.

De hop is een slingerplant, die zich graag in de wilg ophoudt. In de flora las ik, dat het een tweehuizige plant is. Alleen de vrouwelijke plant wordt aan geplant, omdat de hopbellen het bittere lupuline bevatten. Dat is een stof, die bij de bereiding van bier gebruikt wordt. De plant houdt vooral van natte leemgrond, dus hij voelt zich in de griend wel prettig. De hop bloeit in juli, augustus en september. Een hopplant kan wel zes meter hoog worden.

Behalve de hop voelt de dotterbloem zich ook erg thuis in de griend. Vorig seizoen bloeiden er al enkele planten, toen we de griend half maart weer voorgoed verlieten. Met zijn okergele bloemen valt hij wel op, als hij bloeit in de sloten die door de griend lopen. Hij komt voor in het zoetwater getijde gebied, op bij hoog water overstromde plaatsen. De zaden van de plant drijven en kunnen zo via het water verspreid worden. De Dotterbloem kan van maart tot eind mei bloeien.

Dit zijn mijn knotbelevissen van het afgelopen seizoen. En ik kan zeggen, dat het elke keer weer een belevenis is om in een griend te knotten. Eb en vloed, de rust en de ruige natuur in de griend blijven trekken, als je er een keer van geproefd hebt.

Wie het zelf wil beleven, kan zich bij ons aansluiten via telefoonnummer 078 6762411.

Paring en geboorte bij de egel

Ans Kortenbach

De egels zijn weer uit hun winterslaap gekomen. Eerst de mannetjes, die moeten nu volop gaan eten om weer een beetje op krachten en gewicht te komen na zes maanden slapen.

Ze moeten wel, want een mager en verzwakt mannetje valt niet in de smaak bij de vrouwtjes.

De vrouwtjes worden twee weken later wakker. Zij zijn ook later gaan slapen want de kans was groot dat ze aan het eind van het seizoen nog jongen moesten verzorgen. Ook zij gaan dan eerst eten om op krachten te komen en hun gewicht weer op peil te krijgen.

Zo eind juni, begin juli, soms nog wel later gaan de hormonen bij allebei de geslachten werken en de mannetjes zullen in deze tijd proberen zoveel mogelijk vrouwtjes te dekken.

Het liefdesspel van de egel gaat met veel lawaai gepaard.

Heeft het mannetje een vrouwtje op het oog dan zal hij proberen haar tot paren te bewegen. Eerst duwt hij haar van achteren een paar keer tegen de rug. Als het vrouwtje nog niet bereid is, zal ze dit zeker laten merken door heel hard te gaan blazen en grommen. Toch blijft het mannetje het proberen, uit dit duwen ontstaat de zogenaamde egel draaimolen.

Uiteindelijk zal het vrouwtje toegeven door plat op haar buik te gaan liggen en haar stekels op de rug zo plat mogelijk neer te leggen.

Egels doen het immers heel voorzichtig... zodat het mannetje zich niet kan

bezeren bij de paringsdaad.

De paring zelf gaat met veel gegrom en geblaf gepaard; soms lijkt het wel of er een stel honden aan het vechten zijn. Bij het hoogtepunt zal het vrouwtje naar het mannetje bijten en weet hij dat het genoeg is.

Ze blijven ongeveer nog twee weken bij elkaar en zullen in die tijd nog een aantal keren paren met elkaar. Daarna gaan ze ieder hun eigen weg, hij op zoek naar andere vrouwtjes, zij op zoek naar een plek om een nest te bouwen voor de geboorte van haar jongen.

Na twee en dertig dagen worden de jongen geboren. Om het vrouwtje niet te bezeren liggen de witte stekeltjes in een waterzak op de rug van de pas geboren egeltjes.

Na vier en twintig uur is de waterzak opgedroogd en gaan de witte stekeltjes omhoog staan.

Na veertien dagen gaan de oogjes en oren open en krijgen ze ook al wat hardere stekeltjes, ook gaan de jonge egeltjes al wat door het nest heen lopen.

Met zes weken ondernemen de jonge egeltjes al uitstapjes rond het nest en gaan met moeder mee op voedseltocht.

Met acht weken zijn de jongen geheel zelfstandig en gaan ze hun eigen weg. Als het wat later in het seizoen is zullen de jonge egeltjes de eerste winterslaap gezamenlijk door brengen in een nest.

Voor meer informatie kijkt u op de website van de egelopvang:
www.kortenbach.nl/egelopvang.html
 of als u vragen heeft kunt u ze sturen per e-mail :

egelopvang@hccnet.nl

U kunt ook altijd bellen met vragen, 078 6732167.

Het onderhoud op Klein Profijt.

Jacovine Hitzert

Het heeft even geduurd voordat het voorjaar ook echt mooi en zonnig weer met zich meebracht, maar toen het eenmaal zover was, schoot al het jonge groen massaal uit de grond.

Naast het genieten van deze uitbundigheid, betekende deze groeispurt ook dat het jaarlijks terugkerende onderhoud aan bijvoorbeeld de bomenroutebordjes kon beginnen. De hoge bermbegroeiing wordt het hele groeiseizoen door bij deze informatiebordjes enigszins in toom gehouden omdat de bordjes anders niet meer te lezen of zelfs maar te vinden zijn!

Een ander voorjaarsklusje is het opnieuw aanbrengen van geel en blauw geverfde vlinders op de oprit zodat toevallige passanten vanaf het fietspad op de dijk en vanaf het Rhooins veer de weg naar het bezoekerscentrum makkelijker kunnen vinden.

Er is nog meer voorjaars verfwerk verricht. De bruingeveerde bankjes op het oudere terrasje aan het water en in de vlindertuin hadden in de loop der jaren wat rotte planken gekregen.

Deze planken zijn vervangen en de bankjes zijn opnieuw van een lik verf voorzien.

De banken ogen weer fris voor het nieuwe zomerseizoen.

Nadat het terras afgebouwd was, lag er nog een grote klus te wachten: het trottoir langs het bezoekerscentrum moest aan het terras sluitend gelegd worden. Het huidige trottoir was na ruim 10 jaar ook op diverse plaatsen een beetje verzakt, dus werd besloten om het hele trottoir op te breken, extra zand aan te brengen en opnieuw te leggen. Door het mooie weer aan het begin van het seizoen kon deze klus geklaard worden in twee dagen, zonder dat de bezoekers er veel hinder van hebben ondervonden.

Bericht van de Natuurgidsencursus.

Huub van den Hoogenhoff

Vanaf Januari 2006 verzorgt het HWL een natuurgidsencursus, waar deelnemers worden opgeleid tot IVN natuurgids.

De deelnemers aan de cursus krijgen behalve praktische en theoretische opdrachten ook wel eens een poëtische opdracht te vervullen.

Een zo'n poëtische taak was om 's avonds gedurende twee minuten, in het donker, staande voor Klein Profijt en uitzien over de Oude Maas een

'elfje' te maken.

Een 'elfje' is een bepaalde dichtvorm: zo'n gedicht bestaat uit 5 regels, waarvan de eerste regel 1, de tweede regel 2, de derde regel 3, de vierde regel 5 en de slotregel weer 1 woord bevat.

Hieronder volgen een aantal van deze gedichten gemaakt door deelnemers aan de cursus

Intens
heel stil
staan 'vreemde mensen'
een groep te worden
Doelbewust.

Water
rusteloze massa
altijd op reis
naar een onbestemde plaats
Doelloos

Gure
winterse temperaturen
vergezellen de vorst
op haar tocht naar
morgen.

Verstild.
Water, nacht
sterren, Grote Beer.
Verlengd eronder voel ik
kou.

Soms
is stilte
hoorbaar en gevoelig
aanwezig in de lucht.
Soms.

Winteravond;
twee minuten;
de overkant donkert
onbereikbaar op ons af;
windkil.

Goud
en zwart
sidd'rend in leeggeblazen
stilte van onbevoren galmend
winterwater.

Water.
Een klankbord.
Bomen en riet.
Ader in dit gebied,
rivier.

Water,
donker water.
Geluiden dempen stil,
langzaam zakt het licht.
Nacht.

**Hoe individueel kan een indruk zijn van een waargenomen schijnbaar een-
duidige rivier. We kunnen rekenen op bewogen nieuwe gidsen.**

BINNENKORT VERKRIJGBAAR:

KREKEN VAN DE HOEKSCHE WAARD

een nieuw boek van het Hoekschewaards Landschap

HET VERHAAL VAN DE KREKEN

In dit boek staan de krekten van de Hoeksche Waard centraal. Het verhaalt over hun ontstaan en hun betekenis voor het landschap. Over mensen die erlangs hebben geleefd en de sporen die zij in voorbije eeuwen achterlieten. En over de ongekende uitbundigheid waarmee de natuur bezit heeft genomen van de nieuw ingerichte kreekoevers. Buitendien informeert het over waterbeheer, landbouw en recreatie. Kortom: Krekten van de Hoeksche Waard is een veelzijdig boek over deze parels van de streek.

EEN BOEK VOOR IEDEREEN

Dichters, boeren, een tekenaar, archeologen, natuurbeschermers, fotografen, waterschappers, een minister, recreanten en vele anderen leverden een bijdrage aan de inhoud. Het resultaat is een prachtig boek van ruim 300 pagina's in full colour, rijkelijk geïllustreerd en boordevol wetenswaardigheden over flora en fauna. Een aanrader voor iedereen die belangstelling heeft voor de Hoeksche Waard.

"Krekten van de Hoeksche Waard" werd mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie

Nadere informatie: Hoekschewaards Landschap

Zalmpad 11, Oud-Beijerland | T 0186-62.18.88 | E kantoor@hw1.nl | www.hw1.nl

Kreken in de Hoeksche Waard

Joost Kievit

HWL heeft al heel lang wat met kreken. Het zijn belangrijke elementen van het landschap in onze streek met grote potenties voor de natuur. HWL zorgde er voor dat rond 1990 de kreken op de politieke agenda terecht kwamen. Provincie, waterschap en zuiveringsschap gingen aan de slag en de vaak saaie, steile en ingezakte oevers werden aangepakt.

Rietkragen kwamen terug, flauwe taluds en natuurontwikkeling langs kreken werden een normaal verschijnsel. Het gebied Argusvlinder, een langgerekt natuurgebied langs kreken van Puttershoek tot Strijensas werd aangelegd. HWL ging zich bezig houden met het beheer van de nieuwe natuur en deed 5 jaar lang onderzoek naar de ontwikkeling van de natuur in de nieuwe terreinen.

De natuur heeft met een ongeken- de uitbundigheid bezit genomen van de nieuwe gebieden. Verdwenen planten

kwamen terug en de eerste wilde orchideeën zijn gevonden. De aantallen rietvogels groeiden stormachtig en de Groene Kikker maakt een enorme opmars. De vestiging van Noordse Woelmuis, een bijzonder zeldzaam zoogdier betekende een hoogte punt.

Alle reden dus om een boek over de kreken te maken. In het najaar brengt HWL het boek "Kreken van de Hoeksche Waard" uit. Tientallen vrijwilligers hebben er aan meegewerkt en het wordt een prachtig boek waarin naast de natuur ook vele andere aspecten van de kreken aan bod komen.

De actieve vrijwilligers van HWL krijgen het boek gratis. Leden kunnen het boek tot 1 september bij voorintekening bestellen voor € 10,- exclusief eventuele verzendkosten.

Dat kan onder opgave van adresgegevens en telefoon bij Klein Profijt of per telefoon 0186-621888 of per email: kantoor@hw1.nl

De Hoeksche Waard vanuit de kuip van een Kano

Aart Kooper

De Hoeksche Waard verkennen vanuit de kuip van een kano geeft een totaal ander beeld dan wandelend of vanaf de fiets. Er is geen ander vaartuig waarmee je zo intens bij de natuur betrokken bent, waarbij je de flora en fauna om je heen zo goed kunt waarnemen en er van genieten. Met onderstaand stukje hoop ik een lans te breken voor kanovaren in het Hoeksche Waards Landschap.

Landschapsarchitect W. Overmars zegt op de vraag "Wordt het mooier en leefbaarder in de Hoeksche Waard, als Nationaal Landschap?" o.a. :

"Het gaat om de geur van watermunt als je door het moeras loopt, om je kinderen die spelen met een kano in de schone kreek, om het maken van bramenjam".

Heerlijk, die spelevarende kinderen, geen misverstanden daarover. De context waarin een en ander is geplaatst, is ook duidelijk. Toch valt het mij op dat er vaak op deze wijze over kanovaren wordt gesproken, terwijl de beleving vanuit dit ranke vaartuig zoveel méér kan zijn!

Mijn kanobelevissen duren nu al ruim 35 jaar en dat "kind in mij" gaat nooit meer over.

Uit allerlei publicaties en informatie wordt duidelijk dat het kanovaren in en om de Hoeksche Waard een vaste(re) plek gaat krijgen. Een plek, die het mijns inziens ook verdient.

Hopelijk niet op grootschalige wijze, want dat past hier niet. Zeker niet op de kreken in de Hoeksche Waard. Intensieve kanoverhuur bijvoorbeeld, past beter in en om een gebied als de Biesbosch, waar meer ruimte is en diverse strandjes zijn om te pauzeren.

Nee, het gaat mij meer om het in alle rust en stilte voortglijden door een kreek, milieu-vriendelijk bezig zijn, met een andere beleving, dan vanaf de oever mogelijk is.

Al kanovarend zie je de wereld vanuit een totaal ander perspectief.

Wie peddelend het water volgt beleeft de natuur op een unieke wijze en maakt direct deel uit van diezelfde natuur.

Echte kanovaarders zitten niet alleen in-, maar stáán ook dicht bij de natuur. Zij respecteren de gebieden waarin wordt gevaren, maken geen herrie en laten geen afval achter.

De door Deltanatuur gecreëerde ruimte voor kanovaren in de Oeverlanden (APL-polder) bij Strijensas is een mooi voorbeeld. Zeker wanneer de vegetatie de komende jaren toeneemt zal daar een gevarieerd gebied ontstaan waar in en omheen boeiende zwerftochten met een kano mogelijk zijn.

Uitbreiding met een aantal kanoroutes in krekens van de Hoeksche Waard (zonering) zal, naast de vele mogelijkheden voor fiets- en wandeltochten, een welkome aanvulling zijn.

Kanovaren kost, zeker in het begin, de nodige inspanning, "bloed, zweet en (wellicht) tranen" om het onder de knie te krijgen. Later wordt het, nét als fietsen, iets wat je nooit meer verleerd. Het eerste zal één van de redenen zijn waarom het nooit een massaal gebeuren zal worden, althans zeker niet op de krekens in de Hoeksche Waard.

En dat zal natuurliefhebbers die, uit het oogpunt van verstoring, wellicht wat sceptisch tegen kanovaren aankijken, hopelijk geruststellen.

Het aloude gezegde "onbekend maakt onbemind" is misschien ook van toepassing.

Maar waterwegen openen vaak nieuwe werelden en daarin neem ik de belangstellende leden van HWL graag mee. Zij die meer over kanovaren willen lezen kunnen een uitgebreide

Kano-Nieuwsbrief (tegen portokosten) bij mij aanvragen.

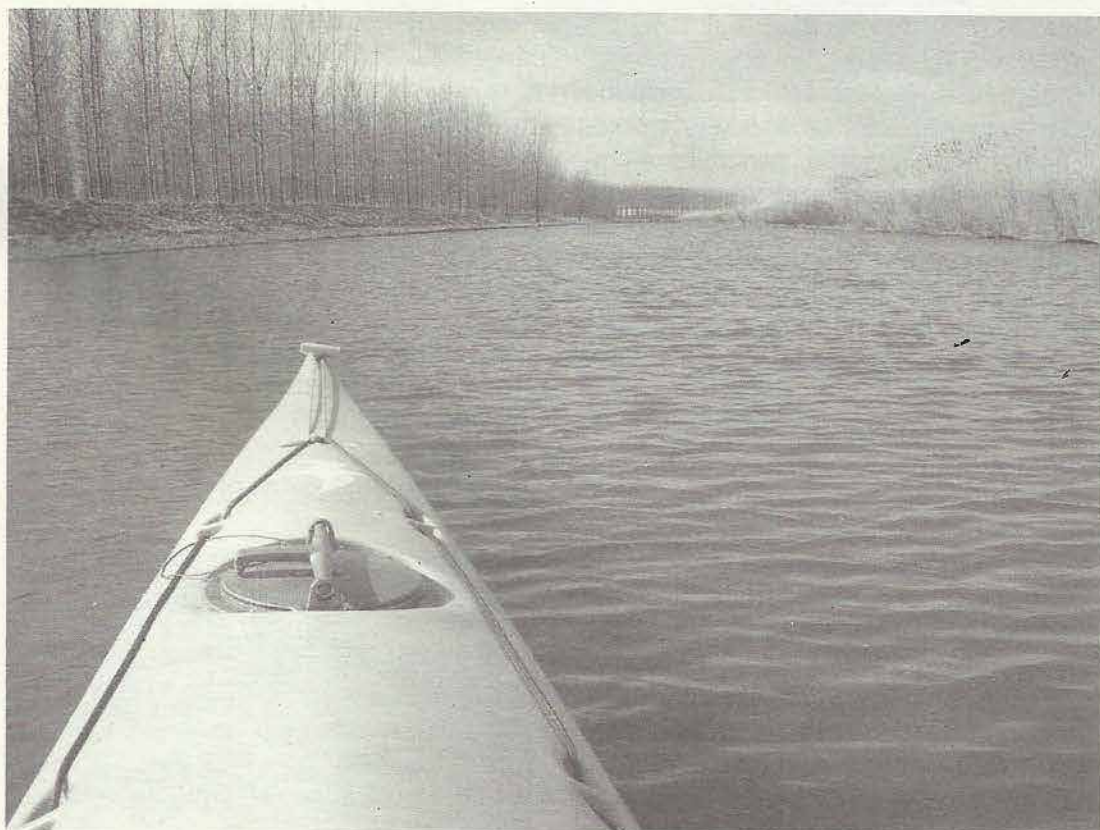
Misschien tot ziens op het water?

tel.: 0186-654885

e-mail :aart.kooper@wanadoo.nl

bron:

<http://wsvnumansgors.nl/KVC.htm>

De Stichting Gered Gereedschap

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt I is lokaal inzamelpunt voor de Stichting Gered Gereedschap.

Deze stichting is een landelijke vrijwilligersorganisatie die gereedschap inzamelt, opknapt en verstuurt naar ontwikkelingsprojecten. In veel landen is er een enorm tekort aan gereedschap, terwijl gereedschap de basis vormt voor veel mensen om een zelfstandig bestaan te leiden. Tegelijkertijd wordt in Nederland veel gereedschap weggegooid. Stichting Gered Gereedschap zorgt ervoor dat dit gereedschap uit Nederland elders in de wereld weer goed gebruikt kan worden.

Naar wie gaat het gereedschap

Gered Gereedschap steunt kleinschalige lokale initiatieven in ontwikkelingslanden, die leiden tot economische zelfstandigheid. Extra voorkeur genieten projecten waarbij aandacht wordt gegeven aan de positie van vrouwen, gehandicapten, weeskinderen of straatkinderen. Ook organisaties met aandacht voor een ecologisch bewustzijn of milieubescherming krijgen voorrang.

Sorteren en repareren

Voordat het gereedschap naar de ontwikkelingsprojecten wordt gestuurd, moet het eerst worden gesorteerd en/of gerepareerd. Dit wordt op diverse locaties gedaan, bijvoorbeeld in de werkplaats van het Delta Psychiatrisch Ziekenhuis in Poortugaal. In het kader van een zinnige dagactiviteit voor mensen met psychiatrische problemen, wordt er gereedschap opgeknapt voor de Stichting Gered Gereedschap.

Welk gereedschap...

Stichting Gered Gereedschap zamelt handgereedschap in, dat gebruikt wordt in de houtbewerking, metaalbewerking en leerbewerking. Verder is er ook behoefte aan bouw- en metselgereedschap, autogereedschap en naaimachines.

... en wat niet

Het volgende zamelen wij niet in: tuingereedschap, huishoudelijke apparaten, geluidsinstallaties, computers, fietsen, fietsgereedschap en doorgeroest gereedschap.

Bruikbaar gereedschap kan op Klein Profijt I worden ingeleverd tijdens de openingstijden:

dinsdag t/m vrijdag 10:00 – 17:00 uur
zaterdag en zondag 12:00 – 17:00 uur

Contactpersoon: Flip Scherbeijn.

Kijk voor meer informatie op
www.geredgereedschap.nl

of
Stichting Gered Gereedschap,
Postbus 3767,
1001 AN Amsterdam,
tel 020 – 6839609,
fax 020 – 6124502,
e-mail: gered@xs4all.nl

Wij zoeken.....

Fietsers voor de club

Fietst u allemaal mee voor het HWL op zaterdag 26 augustus?

Op de Rabobank Fietsdag kunt u kiezen uit 20, 40 of 70 km, waarvoor respectievelijk € 3.50, € 7.50 of € 15 te verdienen valt.

U kunt dus heerlijk genieten van ons mooie landschap en nog geld verdienen voor het HWL ook.

Er kan gestart worden vanaf 9 uur bij ieder Rabokantoor in de Hoeksche Waard bij de bibliotheek in Mijnsheerenland, de sporthal in Heinenoord, basisschool de Gouwaert in Goudswaard en bij de Spar in Piershil.

We vinden het fijn als u zich bij Klein Profijt, tel. 0186 621888, wilt opgeven. We zijn er dan zeker van dat we het minimum aantal deelnemers halen.

Tot ziens op de 26^e augustus.

Lea Melis.

Een oude fiets gezocht voor nieuw leven

De werkgroep Jeugd (afdeling Numansdorp) neemt met grote regelmaat schoolklassen mee naar het Veerbos in Numansdorp. We starten dan vanuit het bezoekerscentrum aan de Veerweg 22 (naast de scouting en de golfbaan). Het is daar vandaan een wandeling van zo'n 5 minuten naar het bos toe. Voor sommige veldlessen zetten we dan eerst de nodige materialen klaar in het bos. Daarna gaat een van ons de schoolklas weer bij het centrum verwelkomen.

Ook komt het wel eens voor dat we er in het bos achter komen dat we iets vergeten zijn. We zijn dan wel blij als een van onze plaatselijke leden met de fiets is gekomen, dan kunnen we even heen en weer snellen. Het zou ons werk nog aangenamer maken (dan het al is, natuurlijk !) als we de permanente beschikking hadden over een fiets. Dus vandaar deze oproep: Heeft u een oude, maar nog redelijk functionerende (dames)fiets die zich bij u in het schuurtje staat te vervelen en op de nominatie staat voor de rommelmarkt ?

Wij kunnen uw fiets goed gebruiken !

U kunt me bellen op 0168-472018 of mailen naar educatie@hwl.nl

Bij voorbaat dank,

Katja Hora.

Een schrijver voor persberichten

Hoekschewaards Landschap houdt zich met veel aspecten van de natuur in de Hoeksche Waard bezig. Heel vaak hebben we activiteiten die voor een breed publiek interessant zijn. Om daar bekendheid aan te geven is een persbericht al voldoende, maar dat moet wel worden geschreven....

HWL is daarom op zoek naar iemand die voeling heeft met wat er zich in de vereniging afspeelt en die het leuk vindt om af en toe een persbericht te schrijven.

Bent U dat?

Graag dan een telefoontje naar Guus van der Pal, 0186-573705.

Lezingenprogramma najaar 2006

Al het hele jaar staan de lezingen van het HWL in het teken van biodiversiteit. Zoveel mogelijk blijven we daarbij binnen onze eigen Hoeksche Waard. Dit najaar staan de volgende lezingen op de rol:

**donderdag
21 september**

Libellen en waterjuffers in de polder door Katja Hora

Bij libellen en waterjuffers voeren de gedachten nogal snel naar de vennen in Brabant of de veenmoerassen bij in het Groene Hart. Toch heeft ook de Hoeksche Waard z'n eigen soortenassortiment van deze flitsende insecten. Met name de waterrijke gebieden, zoals de rivieroever, sloten en kreken, maar ook de vijvers en singels in de dorpen, herbergen maar al te vaak verrassingen op dit gebied.

**Maandag (!)
2 oktober**

Marterachtigen, predator en prooi door Merijn van den Hoogenhoff

Ooit wel eens een bruine of zwartige flits over de weg zien lopen en gedacht "was dat nu een blaadje of een wezel?" Of "zag ik nu net een kat of toch iets anders?" In deze lezing wordt ingegaan op welke marterachtigen er in Nederland en in de Hoeksche Waard voorkomen; wat ze eten en aan wie zij weer ten prooi vallen. Een informatieve avond voor de beginner.

**donderdag
16 november**

Een waard vol planten door Sjoerd Reinstra

Ondanks de grootschalige akkerbouw kent ook de Hoeksche Waard plaatselijk een gevarieerde flora. Wie zijn ogen de kost geeft weet ze te vinden, de plekken waar nog bijzondere soorten voorkomen. Het zijn vooral de oevergebieden langs de buitenrand, maar ook de dijken, de kreken en de graslanden in de polders, die steeds opnieuw onalledaagse ontdekkingen opleveren. Zelfs in een populierenaanplant vond de plantenwerkgroep enkel jaren terug maar liefst drie soorten orchideeën.

Let op!

Alle lezingen vinden plaats in NBC Klein Profijt en beginnen om 20.00 u.

Meer informatie: telefoon (0186) 621888 of via e-mail kantoor@hw1.nl.

Kosten: €1,00 voor leden en €1,50 voor niet-leden, kinderen onder 16 jaar gratis (betalen bij de ingang van de zaal).

Cursus over zaden en bessen

Natuurlijk zijn bessen eigenlijk ook zaden of nog beter in bessen zit ook zaad. Maar omdat bessen zo tot de verbeelding spreken vormen ze binnen deze cursus toch een thema op zich.

In het kader van het HWL-thema biodiversiteit maakt u tijdens deze typische najaarscursus kennis met de rijkdom en variatie van zaden en bessen. Daarnaast komt het verband tussen vorm en functie aan de orde, maar ook de rol van deze vaak voedselrijke plantendelen binnen de het gehele ecosysteem. Voor de zaden is er een praktische veldexcursie in de Hoeksche Waard. Voor de bessen is er in de herfst eigenlijk maar een optie: de enorme rijkdom aan besdragers in de duinen van Voorne.

- Cursusdata:**
- 2 cursusavonden: donderdag **5 en 19 oktober** a.s.
(aanvang 20.00 uur)
 - 2 excursies: zaterdag **7 en 21 oktober** a.s.
(ochtenden en op 21/10 ook een deel van de middag)
- Cursuslocatie:**
- Cursusavonden NBC "Klein Profijt"
 - Excursies: Hoeksche Waard en Voorne
- Docenten:** Sjoerd Reinstra en Cees Mesker
- Kosten:**
- Leden: € 10,00
 - Niet leden: € 12,50
- Deelnemers:** - Max. 25.
- Aanmelden bij:** - NBC "Klein Profijt", tel. (0186) 62 18 88 of via e-mail: kantoor@hwil.nl.
- Informatie:** - Sjoerd Reinstra, tel. (0186) 60 23 57

Tips voor en door lezers

De natuurgidsencursus is van start gegaan zoals u eerder in dit blad hebt kunnen lezen. Je kunt daar veel opsteken, ook als docent!

Op één van de cursusavonden vertelde ik dat ik thuis aan het verven was, maar dat ik het jammer vond dat het schoonmaken van rollers en kwasten zoveel tijd kost. Anders zou ik elke dag na het werk wel even de kwast oppakken en een uurtje verven.....

Toen kwam de gouden tip, voor mij dan althans en die wil ik u niet onthouden want wie weet kunt u er ook uw voordeel mee doen.

Eén van de aanwezigen vertelde mij dat zijn vrouw thuis de verflussen doet. "Na het verven verpak je de rollers en kwasten in een diepvrieszak gooit ze zo direct de vriezer in, dat doet mijn vrouw ook altijd" "De volgende dag haal je ze er weer uit en kan je verder verven" Dit werd nog beaamt door een ander. Zo gezegd zo gedaan.... Geverfd, rollers en kwasten in een diep-

vrieszak, de volgende dag, het is ongelooflijk maar waar, het werkt.

Wat een besparing van het gebruik van terpentine en wat een ontlasting voor het milieu.

Heeft u ook praktische tips op het gebied van natuur en/of milieu???

Leuke uitstapjes?

Laat het weten aan de redactie:

redactie@hwil.nl of in het postvak op Klein Profijt, t.a.v. de Redactie HWL

Wie weet staat uw tip in een volgend HWL nieuws.

Jeugdhoek

Jeugdhoek

Water

Overal in de Hoeksche Waard is water.

In de sloten, in de kreken, en in de rivieren.

Wist je dat je eigenlijk op een eiland woont?

De oevers van het eiland zijn 75 kilometer lang.

Langs de oevers stromen een aantal rivieren. Zoek maar eens op een landkaart hoe ze heten!

Bijzonder is dat in onze rivieren eb en vloed te zien is, net als in de zee.

Het water gaat dus om de 6 uur omhoog (vloed) of omlaag (eb).

Daarom groeit er ook bijzondere natuur op de oevers.

Bijvoorbeeld de Noorse woelmuis, die op nog maar een paar plekken in Nederland voorkomt.

Het leven in het water is ook erg bijzonder. Hieronder lees je hoe je een onderwaterkijker kan knutselen om het leven onder water goed te bekijken.

Succes!

Onderwaterkijker

Wat heb je nodig?

- een blik of een (kapot) emmertje
- een blikopener
- een doorzichtig stuk plastic
- een elastiekje

Hoe maak je het?

Haal met een blikopener de bodem van een blik. Let op: de randen van het deksel zijn scherp, dus je kunt beter even hulp van een volwassene vragen. Doe een doorzichtig stuk plastic over een open kant van het blik. Je kunt hiervoor bijvoorbeeld plastic van een diepvrieszakje gebruiken. Maak het plastic stevig vast met een elastiek.

Je waterkijker is nu klaar voor gebruik. Steek de waterkijker met de dichte kant in het water. Omdat het water het plastic een klein beetje indrukt, werkt de kijker als een vergrootglas. Nu kun je eindelijk zien wat er allemaal voor dieren in de sloot leven. Kijk wel uit dat je er niet invalt!

Dit dier zal je niet zien met je
onderwaterkijker. Het is een bever.
Deze waterdieren komen sinds kort
voor in de Hoeksche Waard.

Jeugdhoek

Jeugdhoek

**In het tweede kwartaal 2006 hebben zich
de volgende nieuwe leden aangemeld:**

Fam. J.P. de Graaf
Dhr. G. Bogaerds
Mevr. N.C. Mourik
Mevr. E. de Koning
Dhr. R.G. Bloemhoff
Dhr. J.J. Ras
Dhr. J. Vos
Dhr. H. van de Weijer
Dhr. S. van der Sluis
Dhr. F. den Hartog
Mevr. C. Wischmann
Dhr. F. Kort
Mevr. L. van Looi
Dhr. J.P. van Bennekom
Dhr. W.M. Krist
Fam. v.d. Bosch v. Vuuren
Dhr. B.B.N. den Braber
Dhr. J. Lemstra
Dhr. E.J. Roosen.

Numansdorp
Mijnsheerenland
Oud-Beijerland
Oud-Beijerland
Rotterdam
Strijen
Zuid-Beijerland
Piershil
Strijen
Oud-Beijerland
Westmaas
Oud-Beijerland
Strijen
Maasdam
Oud-Beijerland
Mijnsheerenland
Oud-Beijerland
Piershil
Mijnsheerenland

Hoekschewaards Landschap heet U allen van harte
welkom en hoopt U geregeld op Klein Profijt te mogen
begroeten!

Illustraties Ria Behet

Prijsvraag

Vroeger toen er nog geen computers waren heette het HWL nieuws gewoon:
Nieuwsbrief, een naam die sommigen nog steeds hanteren.

Toen werd er nog letterlijk getypt, geknipt en geplakt, enz.

Op een gegeven moment besloot men de nieuwsbrief "HWL nieuws" te noemen.

Echter met de hedendaagse middelen zoals e-mail en internet en onze eigen
prachtige en up to date website: www.hwl.nl kan men het "nieuws" in het HWL
nieuws nauwelijks nog "nieuws" noemen.

De redactie heeft besloten een nieuwe naam te bedenken voor dit verenigingsblad.

Nog veel leuker is het daarbij de hulp in te roepen van al die creatief denkende
lezers: jullie/U dus. **Help!!!**

Wie bedenkt de leukste, origineelste, grappigste, groenste, Hoeksche Waardse...
noem het maar op naam voor ons verenigingsblad.

Schrijf /mail ons een naam en zet je/uw geboortjaar erbij ivm de prijs.

Redactie HWL, postbus 1080 3260 AB Oud Beijerland.

E-mail: redactie@hwl.nl onder vermelding van: **Prijsvraag.**

In een gesloten envelop afgeven op Klein Profijt kan ook.

PRIKBORD

ACTIVITEITEN PROGRAMMA 2006

WANNEER	WAT	INFORMATIE
27 augustus 2006 (zo) 9:00 uur	Tiengemetten	HWL / Jan van Alebeek Tel. 0186 - 619379
30 september 2006 (za) 9:00 uur	Esscheplaat (voor volwassenen)	HWL / Marcel Stougie Tel. 0186 - 618707
30 september 2006 (za) 9:00 uur	Esscheplaat (voor de jeugd)	HWL / Reina Schol Tel. 0186 - 610362
7/8 oktober 2006 (za of zo) 9:00 uur	Zomerlandse gorzenbos	HWL / Sjoerd Reinstra Tel. 0186 - 602357
25 november 2006 (za) 9:00 uur	Oude land van Strijen	HWL / Ton Beukers 0186 - 616004

Laatste aanpassingen: 27-6-2006

Kosten: HWL leden: € 1, Niet-leden: € 2, kinderen tot 16 jaar gratis.

Voor de exacte datum/tijd: lees de actuele informatie in de huis aan huis bladen of raadpleeg de website : www.hwl.nl of het opgegeven informatienummer bellen. De werkgroep EDUCATIE (tevens de Hoeksche Waardse afdeling van het IVN) wenst u

Veel plezier bij het deelnemen aan één van deze activiteiten!!

Nieuwe afhaaldata in 2006

In de tweede helft van dit jaar is er ook weer wildernisvlees te bestellen en op de onderstaande data af te halen in het natuurbezoekerscentrum:

27 juli

31 augustus

28 september

26 oktober

Bestellen kunt u tot ca. een week voor de afhaaldatum bij Esther Linnartz-Nieuwdorp, tel. 0187 – 632 239 of e-mail: apis1@wanadoo.nl

Kuddenieuws

In mei van dit jaar is er een kudde van ongeveer 30 Schotse hooglanders naar de Letlandse natuur getransporteerd. Hier zijn ze hard nodig om de verlaten landbouwgronden te begrazen en zorgen zo voor een gevarieerd landschap rijk aan dier en plantensoorten. De dieren waren o.a. afkomstig van de Staart, Kuipersveer, eiland van Brienenoord en de Landtong Rozenburg.

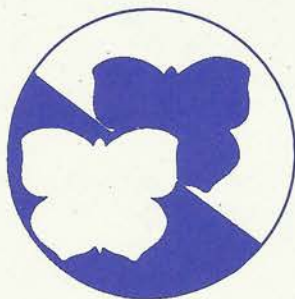
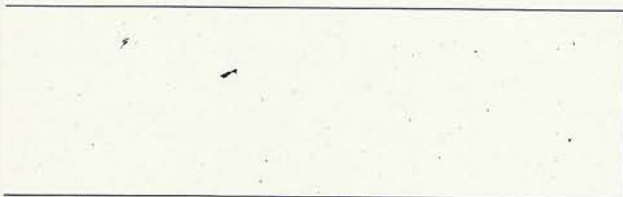
wildernisvlees@stichtingark.nl

PTT Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland

Ja, ik wil lid worden van de vereniging Hoekschewaards Landschap

Voorletters en naam : _____

Geslacht : _____

Straatnaam en huisnr. : _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon : _____

E-mailadres : _____

Ik wil graag meer informatie over de volgende werkgroep(en):

Voor betaling wacht ik op uw acceptgirokaart.

Datum: _____ Handtekening: _____